

Dodatek Nadzwyczajny

„GAZETY POLSKIEJ”

Depesze Biura Korespondencyjnego
z dnia 28 listopada

Resztki Serbów w górach Albanii.

Ponad 100,000 Serbów do niewoli.

Okrażanie Czarnogóry.

Krwawe ofiary Włochów.

BIULETYN URZĘDOWY AUSTRYACKI.

WIEDEN. Urzędowo donoszą:

Na froncie rosyjskim.

Na widowni wojennej rosyjskiej nie zdarzyło się
nic szczególnego.

Krwawe ofiary Włochów.

Włosi atakowali wczoraj na całym froncie Pobreża. Bezskuteczne, jak wszystkie poprzednie, wczorajsze ich wysiłki przyprawiły ich o szczególnie wielkie i krwawe ofiary.

Najczęstszą była walka przy goryczym przyczółku mostowym, gdzie nieprzyjaciół z ciągłe świeżymi a wielkimi siłami, zwłaszcza pod Oslaviją wzdłuż gościni, ponawiał nieprzerwane ataki, usiłując przerwać nasz front.

Przez krótki czas wzgórze na północny wschód od Krtu (?) było w ręku nieprzyjaciela. Po gwałtownym ogniu naszej artylerii wojska nasze odzyskały w szturmie wszystkie swoje pierwotne pozycje. Włosi zostali odrzuceni i przepędzeni skutecznym ogniem.

Okolice przyczółka mostowego jest cała zasłana zwłokami nieprzyjaciół. Przed samą Oslaviją leży ponad 1,000 trupów.

Na brzegu wyżyny Doberdo Włosi ograniczyli się na wypad w kierunku na południowy zachód od San Martino, który został odparty. Podobnie bezowocnymi były wszystkie ataki w północnym odcinku Soczy, a to na: Zagora, Plava, na kilka kilometrów przyczółka mostowego Tolmein, na Mrzli Vrh (gdzie 400 trupów włoskich leży przed naszym frontem) i na pozycję Vrsic.

Zresztą położenie niezmienione. Front Soczy znajduje się w silnym posiadaniu naszego wojska.

Na froncie tyrolskim atak Włochów na nasze pozycje po zachodniej spadziści Monte Piano i przy moście granicznym w Schludbach krwawo odparty.

Atak na Czarnogórę.

Wojska austro-węgierskie, walczące na północnej granicy Czarnogóry, odrzuciły wczoraj nieprzyjaciela przez siodło Metalka i oczyściły z nieprzyjaciela teren graniczny Czelebiczu.

W drodze na Ipek.

Kolumna austro-węgierska, która ruszyła z Mitrowicy, dotarła do granicy czarnogórskiej przy gościncu, prowadzącym do Ipek. Na tym terenie wzięła znowu 1,300 Serbów do niewoli.

Bułgarzy swoje.

Wojska bułgarskie obsadziły Goleszbro (na południowy zachód od Prisztiny) i wzgórze na zachód od Ferizovic.

Von Höfer.

BIULETYN URZĘDOWY NIEMIECKI.

BERLIN. Urzędowo donoszą:

Na froncie rosyjskim.

Na północny wschód od Baranowicz odparliśmy wypad Moskali.

W Serbii.

Pościg trwa dalej.

Na południowy zachód od Mitrowicy zajęliśmy Rudnik (na granicy czarnogórskiej od strony Serbii). 2,700 Serbów wpadło do niewoli, oprócz tego zdobyliśmy mnóstwo sprzętu wojennego.

Ucieczka smutnych resztek wojska serbskiego w góry albańskie zakończyły się wielkie operacje w Serbii.

Ich cel bezpośredni: otwarcie swobodnego połączenia z Bułgarią. Tu cya została dokonana.

Ponad 100,000 Serbów, zatem prawie połowa całej siły zbrojnej serbskiej, dostało się do niewoli, nie licząc strat w walkach i przez opuszczenie standardów.

Mnóstwo dział, między temi ciężkich, zdobytych oraz zabrana nieprzeliczona ilość materjału wojennego wszelkiego rodzaju.

Straty niemieckie były normalne. Na choroby wojsko wogóle nie cierpiało.

Noc listopadowa.

Wieczorem dnia 29 listopada upływa 85 lat od chwili, gdy na ulicach Warszawy rozległy się karabinowe wystrzały na znak, że Naród polski rozpoczął nową walkę z najazdem.

W jesienią, posępna i mroczna noc listopadową huk tych strzałów był jakby odgłosem majowego gronu, stwierdzającego nadejście wiosny, wieszczącego zbliżenie się burzy odnowczej.

Potężenie w ówa noc zmartwychwstania biło serce Warszawy; królewską stolicą zrzuciła z siebie szatę niewolniczą, straszna i groźna wrogom ukazała się oczem całego świata wielką, bohaterką i świętą dzielnicą synów, rozpoczynających bój zaciekle o jej część matczyną.

Wśród wrzawy i zgiełku bojowego dokonywano w wielkopomną noc 29 listopada czynów nieśmiertelnych.

Oto czyn pierwszy — napad na Belweder, 18 zachwaleń młodzieży uderza na siedzibę Wielkiego Księcia.

Jeszcze powstanie właściwie nie wybuchnęło, wszystko jeszcze jest pod mgłą tajemnicy, jeszcze nie wiadomo, jak przyjęła stolica wieść o rewolucji, niewiadomo, czy ruch nie zostanie stłumiony w samym zarodku, a już Belwederkie wieńce rzuciła na szę losu głowę Wielkiego Księcia lub swe własne życie.

Szaleńcza determinacja, bezprzekładna odwaga, niewąhanie się przed ostatecznymi konsekwencjami celujące atak na Belweder, który był pierwszą błyskawicą, rozdzierającą mrok „Nocy Narodowej”.

A oto czyn drugi — napad stu sześćdziesięciu podchorążych z Piotrem Wysockim na koszarzy ulanów rosyjskich.

Zaalarmowani wcześniej ulani, byli już gotowi do bitwy, lecz niezłomny zastęp podchorążych bagietami toruje sobie drogę przez szeregi nieprzyjacielskie i maszeruje ku miastu, zaciągając bruk warszawski ciałami Moskali, obok których legły w niesławnej masakrze trupy generałów polskich, wążących się stawić czoło wybuchowi narodowego gniewu, kuszących się o zaprzeczenie wielkiej zbrodni.

Ża gdy podchorążowie byli już w środku miasta, nadzszedł moment rozstrzygający, wybiła godzina przełomowa — na widownię wystąpił lud warszawski.

Z ciasnymi uliczkami, z wąskich zaułków Starego Miasta, ciągnąć poczęły szare, burzliwe i gwarne tłumy rze-

mieslników i wyrobników, którzy przylgają się do podchorążych, zdobywają szturmem arsenał, w ręce nawiąki do miota i kielni biorą broń.

Po przystąpieniu do powstania ludu miejsce awangardu insurekcyjnej — Belwederzyków i podchorążych — zajmuje armia rewolucyjna, powstają z połączenia dwóch w każdym narodzie najdzielniejszych i najgorętszych żywiołów — młodzieży i ludu. Jedną myślą, jednym pragnieniem wolańcy, jedną żądzą zemsty — zespoleni wyrobnicy warszawscy, podchorążowie i garstka literatów występują w potęgę, przed którą musi się ugiąć wrogi.

Jakoż po całonocnych zmaganiach punki rosyjskie nad ranem ustępują z Warszawy, wycofują się w kierunku na Mokotów; w ciągu kilku godzin w gruzach i proch ruinach wieletoletnia nad sercem Polski przemoc wroga — w Warszawie weselne gody sprawiają lud i młodzież.

Noc listopadowa przyniosła wielkie i święte zwycięstwo — nadchodził dzień, od którego można było datować erę wolności. Niestety, stało się inaczej. Zwycięskie szeregi armii rewolucyjnej dobrowolnie abdykowały z należnego sobie stanowiska, z własnej woli oddały dalsze kierownictwo ruchu w ręce ludzi starych, mądrych i doświadczonej posłuszeństwo i karne, pozostawiając generałom polityków, dyplomatów. Zaś oni swym niezdyscyplinowaniem, swoją chwiejnością i opieszałością w służbie dla Ojczyzny, swymi układami z carem moskiewskim i swą śmieśzną obawą przed elementami rewolucyjnymi — zagubili powstanie.

Na nie się nie zdali oddzielnie wspalać zwycięstw; niezdrwane wojsko polskie dowodzone przez niewolnych, częstokroć ukierunkowanych (Skierzyński) generałów, marnowało w bezczynność, zupełnie nie wykorzystano zapалу i pragnienia walki na śmierć i życie tych znakomicie wywieszonych i bitnych żołnierzy, którzy zrozpaczeni i rozgorzeleni czasem sami wymierzali sprawiedliwość na swych pogardliwych godnych dowódcach (śmierć Giełguda).

Wśród kierowników powstania nie było tych, którzyby potrafili do zwycięstwa poprowadzić Naród — powstanie upadło.

Został jednak po niem wspomnienie wielkich i pięknych, krzepiających duszę Narodu w godzinę wątpienia, została przedewszystkiem wieść, że żywa i świeża tradycja wspólnej przeciwniejszej walki ludu i młodzieży, przypieczniana krwią wylaną na ulicach Warszawy, opromieniona chwałą zwycięstwa.

Drukarnia J. Lewicki i E. Mirek w Dąbrowie, Klubowa 4.